192. številka. Ljubljana, v petek 22. avgusta. XXIII. leto. 1890.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.
Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.
Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Bosenski vojaki v Avstriji.

Dunajski listi pozdravljali so z velikim veseljem prihod bosenskih batalijonov na Dunaj. Posebno so oficijozna glasila poudarjala važnost prihoda „novih Avstrijcev“ v prestolnico ob mogočnem Dunavu. Tako je pisala stara „Presse“:

„Vso pohvalo zaslužuje oni vojak ali politik, kateremu je prvemu prišlo na misel, da treba delovati na merodajnem mestu na to, da se dovedó bosenski batalijoni k avstrijskim manevrom. S tem se je storil prvi korak za zjedinjenje bosenskih batalijonov z veliko in slavno našo vojsko in to utrdi socijalno in politično vez mej monarhijo in okupovanimi provincijami, okrepi misel o teritorijalni nerazdeljnosti in dá povod, da se hkratu pojasnijo državnopravni odnošaji teh pokrajin nasproti Avstriji.“

„Neues Wiener Tagblatt“ priobčil je članek z naslovom „Avstrijci pri nas“ in pravi v njem: „Naše bosenske čete došle so po morji preko Trsta na Dunaj.„ Privele bi se bile po krajšem in ugodnejšem potu preko Ogerske, pa v ogerskem državnem zboru so se temu protivili. „Tuja“ vojska po njihovi ustavi ne sme stopiti na ozemlje krone sv. Štefana. Žal je nam, da se je to zgodilo, kajti mi v Avstriji ne zmatramo bosenskih čet za „tuje“. Mi smo od Save do Lime naredili mir in imamo pravico do zemlje, katero smo najprej morali osvojiti, zatorej jo tudi obdržimo. Kot viden simbol novega stanja, kot viden znak zveze, katera nerazločno združuje „Novo Avstrijo“ s „Staro“ došli so orožja vajeni sinovi „Nove Avstrije“ v našo sredino. Mi jih pozdravljamo kot svoje rojake, ne pa kot „tujce“.

Dočim Dunajski listi tako proslavljajo ta korak, grajajo ga madjarski. Tak piše ugledno glasilo madjarske nezavisne stranke „Egyetértés“:

„Za poslednjega zborovanja delegacij govorilo se je, da na velike vojaške vaje pride tudi del bosenske vojske. Vsled tega je v vojnem odseku ogerske delegacije grof Apponyi odločno protestoval proti temu, da se brez dovoljenja državnega zbora dovede tuja vojska na ozemlje naše države. Ugovor njegov ni preprečil te namere, imel je pa vender toli uspeha, da so odveli bosenske vojske na Dunaj preko Trsta, tako izognivši se ogerskega ozemlja. Na Dunaji je prebivalstvo cesarskega mesta oduševljeno pozdravilo čete iz „Nove Avstrije“, kajti pri Dunajčanih je bolj razvita radovednost, nego pa ustavni čut in politična resnost. Veseli so bili, da so mogli gledati te „zanimive čete“. Mi na Ogerskem ne zavidamo Avstrijcem, da so se mogli radovati bosenskih gostov, še veselimo se, da bosenske čete neso stopile na ogerska tla, kajti ustava se ni rušila in ni se storil nevaren precedens za bodočnost. Sicer pa vsa ta stvar ni tako nedolžna, kakor se nekaternikom dozdeva; politični položaj nikakor ni tak, da bi se zaradi same zabave mogli spuščati v tako nevarno igro. Berolinski dogovor jako jasno določa, čemu se je Avstrija poklicala v Bosno in Hercegovino. Vsled okupacije ti dve pokrajini nikakor še nesta postali lastnina avstro-ogerske države; to javno mišljenje v Rusiji pa tudi poloficijozna glasila pri vsaki priliki naglašajo; da še več, poslednji čas čujejo se glasovi, da je Avstro-Ogerska že dovršila misijo, katero jej je izročil Berolinski dogovor gledé na Bosno in Hercegovino. Mir in red se je ondu povrnil in čas je, da se odpokliče okupacijska vojska iz teh dežel. To vprašanje zares ni še postalo akutno, in gotovo prihod bosenskih čet na Dunaj ne bode imel ozbiljnejih posledic, pa vender ne treba, da na ta način izzivljamo. In baš zaradi tega, ker temu pojavu pripisujemo politično važnost, hočemo z odprtimi očmi opazovati vse, kar se tiče prihoda bosenskih vojakov v Avstrijo in kar se iz tega izcimiti mere.“

Tu naj še omenimo, da Praška „Politik“ celo graja Dunajskega župana, da ni pozdravil bosenskih vojakov, ko je vender pozdravljal celo pevce prišedše iz Nemčije na Dunaj. Nas gotovo ni posebno veselilo, da so se pevci iz Nemčije tako demonstrativno odlikovali na Dunaji; ali vender se pa toli ne čudimo, če se načelnik Dunajske občine ni mogel odločiti za pozdrav bosenskih vojakov, kajti vsaka njegova beseda bi se bila utegnila kje prav kritično presojati in bi se jej bil pripisoval napačen pomen. Če bi se bilo v jednem oziru zares spodobilo, da bi bil Dunajski župan pozdravil bosenske vojake, priznati pa vender moramo, da je politična previdnost tukaj bila tudi nekoliko umestna.

Madjari in narodnosti na Ogerskem.

S kako silo delajo Madjari na to, da potujčijo vse narodnosti, katere spadajo pod krono sv. Štefana, kako dan na dan celo v Hrvatskej navzlic jasnim določbam nagodbe urivajo povsod madjarski svoj jezik in madjarske uradnike, nevešče hrvatskemu jeziku, kjer koli jim je to le malo mogoče, to je prikazen, katera z resnimi premišljevanji navdaja vsacega slovanskega domoljuba. O tem predmetu nahajamo prav dobro pisan članek v „Diritto Croato“, katerega tu podajamo:

„V ustavi ogerski je postava, takozvana narodnostna, ali Madjari neso se nikoli brigali posebno, da bi jo izvršili. Nekaj let pa je temu, da se je popolnoma pozabilo na njo in jo postavilo na stran. V Budimpešti ustvarili so različne druge zakone, kateri so narodnostno postavo napravili popolnoma iluzorično; omenjamo le šolske postave od l. 1879 in ministerske odredbe od l. 1883. A prišlo je novo pereče kršenje, katero je popolnoma uničilo narodnostno postavo. Minister javnega poduka, Csaky, predložil je nedavno ogerskemu parlamentu zakon, ki je v prvi vrsti naperjen proti pravicam in proti samemu obstanku slovanskih, rumunskih in drugojezičnih šol na Ogerskem. Vsprejeta po madjarskih poslancih, ki so neprijatelji velike večine njih sodržavljanov, ki neso bili poklicani, da jih izvolijo, določuje ta postava, da se imata grški jezik in literatura podučevati izključno le v madjarskem jeziku — to je v mongolskem narečji manjšine. Madjarom, kakor je videti, služijo vsa sredstva, da izvršujejo krivično delo raznarodovanja, usiljujoč svoj jezik narodom, ki imajo nesrečo, da morajo trpeti nadvlado naroda slabotnega po številu, a močnega po brezozirnosti svojej in po privilegiranem stališči, katero si je pridobil v cesarstvu z dualizmom. Za razširjevanje madjarstva morajo služiti klasične študije, in to — da je ironija tem večja — v šolskih zavodih nemadjarskih narodov. Novo to pomadjarovanje obsodili so vsi trezno misleči ljudje na Ogerskem, bodisi z didaktičnega, bodisi s političnega stališča.

Smešno je misliti, da bodo učenci slovanski ali rumunski mogli s koristjo učiti se tako teškega jezika kakor je grški, poluževajoč se pri učenji za njih še težjega tujega jezika. Metoda ki zahteva, da se uči neznana stvar s pomočjo druge še bolj neznane, je brezmiselna; uspehi ki se dosežejo na ta način, so pač neznatn.

S političnega stališča je novi ta zakon bru-

LISTEK.

Labodska dolina.

(Konec.)

Poglaviti kraji Labodske doline so: Šent Pavel, Šent Andraž in Volfšperk. V Šent Pavlu je stal rodovinski grad mogočnih grofov šponheimskih, ki so od l. 1122—1269. vladali koroško vojvodino. Na tistem mestu, kjer je stal nekdanji grad, začel je grof Engelbert l. 1091. zidati cerkev in samostan sv. Pavla. Delo je bilo dokončano ter cerkev posvečena l. 1093. Benediktinski menihi so bili poklicani iz Hirschana na Švabskem. V drugi polovici XII. stoletja je bila cerkev popolnoma prezidana, znatno povečana in l. 1264. posvečena. Ta cerkev je v čistem romanskem slogu sezidana, namreč bazilika v podobi križa s tremi apsidami na vzhu, kvadratnim korom in dvema zvonikoma na zahodni strani. Dolga je 52·46 m, široka 19·28 m in sezidana na stopničastem temelji. Mogočni stebri, na katere so prislonjeni v smeri dolžine polovični stolpi (Säulen), dele baziliko v tri ladje. Oprožni obok (Gurtbogen) deli mlajšo podolžno ladijo od poprečne ladije, ki je ravno tako kakor kor, izpeljana z veliko eleganco in bogato krasoto oblik. Vsi detalji so mnogovrstni in skrbno izpeljani. Kapitêli kažejo vse mogoče oblike od kocki podobnega, pa do skoro gotski izklesanega listnatega kapitêla. Strop je bil poprej od gred in brun sestavljen, ko je pa l. 1375. pogorel, nadomestili so ga s kamenenim obokom. Krasna sta oba portala na južni strani in na pročelji bazilike. Nekatere imenitnejše kamene prvotne cerkve porabili so pri zidanji zvonikov, ki so bili pozneje dodelani.

Cerkev obdaje na severni in zahodni strani velikanski dvonastropen samostan, ki je bil (v sedanji obliki) v letih 1612—1632. dozidan. V njegovi zakladnici kažejo stare dragocene kelihe in monštrance, večinoma darove knežjih in vladajočih oseb. V sakristiji shranjeni so stari cerkveni plašči (celo iz XII. in XIII. stoletja) in druga dragocena cerkvena obleka, nekatera bogato pozlačena, druga pa umetniški izvezena. V knjižnici imajo drage incunabule (mej drugimi Guttenbergovo biblijo na pergamenu) in stare molitvene knjige s krasno slikanimi inicijalami. V prelatovi sobi je mnogo dragocenih križev, prstanov in verig z dragim kamenjem. V drugem nadstropji je zbirka slik, starih novcev, rudnin, dragih zdelíc in posod, starinskih predmetov, kipičev in sploh obrtniških proizvodov. Na severozahodnem voglu samostana je prizidan okrogel zvonik, iz katerega uživaš prekrasen pogled po vsej labodski dolini.

V vzhodnem krilu samostana so prostorne šolske sobe privatne benediktinske gimnazije v Šent Pavlu. Stanovanje pa imajo vunanji gojenci v novo zidanem zelo lepem poslopji „Josefinum“, katero se vzdiga na zahodni strani trga ob zločnem pobočji prijaznega hriba. Ob južnem vznožji samostanskega griča so zunanja samostanska poslopja z glavnim uhodom. V teh poslopjih je sedaj sodišče in davkarija. Razen še jedne neznatne cerkve nima trg Šent Pavel drugih znamenitih poslopij.

Šest kilometrov dalje od Šent Pavla leži jako slikovito Šent Andraž, nekdanji sedež labodske škofije. Poleg gorenje cerkve (nekdanje škofijske) stoji ponosno velikanski samostan jezuitov z obširno verando. Poleg spodnje na polji ležeče cerkve z

talno izzivanje, tako nepolitično, da se mora maščevati nad njegovimi očeti samimi. Ustava od l. 1868. priznava Slovanom in drugim narodom, da mogó imeti svoje šole in da se v njih poučuje v narodnih njih jezicih. Če je ta zakon še veljaven, kako se drznejo rušiti ga, in motiti narodnosti v mirnem uživanji njih pravic ter se mešati v poduk, ki se deli postavno v zavodih, katere sami vzdržujejo izključno s svojimi denarji. Take samovoljnosti in rušenja zakonov morajo le vedno bolj razdražiti narode. Zakonodajalci, ki v parlamentu ne reprezentujejo narodov ogerskih, ampak le oligarhijo madjarsko, netijo na ta način le razburjenost, ki ne more biti koristna njihovi stvari. Ta razburjenost pridobiva vedno bolj vznemirjajoč značaj za samovlastne vladalce. Novinarstvo žaljenih narodov protestuje energično proti svobodomornim odredbam, katerih namera je uničevanje Slovanov in druzih narodnostij. Narodni boj postaje vedno bolj strasten. Madjari se nadejajo, da s tacim postopanjem utrjujejo svoje gospodarstvo, a ne dosegajo drugega, nego da množijo sovraštvo, ki se od vseh stranij dviga proti njim in bode osodopolno se maščevalo nad njimi. Madjari imajo pač lahko dober apetit; a njih želodec ni toliko zmožen, da bi požrl in prebavil 10 milijonov nemadjarskih narodov.“ — Pristaviti imamo temu le malo. Res je, da morda z brezobzirnim svojim postopanjem Madjari dosegajo efemernih uspehov, a zastonj je misliti, da bi oni, mala skala v slovanskem morji, mogli uspešno nadaljevati raznarodovanje slovanskih narodov. To pa oni sami dobro čutijo, zato postopajo tako strastno in brezobzirno ter skušajo slepiti same sebe. Želeli bi le Slovanom nekoliko onega narodnega ponosa, s katerim se odlikujejo sinovi Arpadovi, kmalu bi stvar imela povsem drugačno lice. Ne bilo bi treba, da velika dobrodušna večina robuje malej, a brezozirni in energični manjšini. Y.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 22. avgusta.

Slovanski kongres.

„Neues Wiener Tagblatt“ ve povedati, da hoče vladika Strossmayer sklicati v Djakovu slovanski kongres, da se posvetuje o vzajemnosti vseh avstrijskih Slovanov. Ta list daje ogerski vladi migljej, da naj kongres prepove. Koliko je resnice v izvestji Dunajskega časnika, ne moremo vedeti, najbrž je vse izmišljeno z namenom, da morejo zabavljati proti Djakovskemu vladiki in proti Slovanom.

Slabo stanje sodnih uradnikov na Češkem.

„Politik“ je objavila članek, v katerem razpravlja, kako je teško avansovati sodnim uradnikom na Češkem. Stari gospodje na visocih mestih se ne umaknejo, dasi že služijo čez 40 let. Tako že službuje predsednik nadsodišču v Pragi 50, podpredsednik pa jeden 53 let, jeden pa 49 let, trije nadsodišča svetniki službujejo že čez 40 let, jeden predsednik okrožnemu sodišču na Češkem službuje že petdeset let, trije pa čez 40 let, dva deželnega sodišča svetnika službujeta že 45 let, šest pa nad 40 let, dva okrajna sodca službujeta že čez 45, dva pa čez 40 let. Pri tacih razmerah seveda nižji uradniki le počasi napredujejo. Marsikdo je pri politični upravi že okrajni glavar, ko je njegov bivši sošolec pri sodišči še vedno pristav. Nedavno je umrl pristav, ki je 54 let zaman čakal, da postane sodec.

Iz pravosodnega ministerstva.

V pravosodnem ministerstvu na Dunaji nastavi se poseben referent za osobne zadeve za nemške okraje na Češkem. Novi uradnik, ki bode moral dobro poznati razmere na Češkem, bode imel pred vsem odločevati pri razpisu uradniških mest, naj se li zahteva znanje češčine ali ne. Ker se za to mesto odbere gotovo kak Nemec, bode njegovo nastavljenje tudi le Nemcem v korist.

Vnanje države.

Shod ruskega in nemškega cesarja.

Ruski listi mislijo, da ta shod ne bode imel nobenih političnih posledic. Vse ostane pri starem. Rusija se Nemčiji ne približa, ker nemške pomoči v nobenem oziru ne potrebuje. „Moskovskija Vjedomosti“ dvomijo, da cesar Viljem II. deluje v interesu miru, kajti on je na čelu zvezi, ki je naperjena proti Rusiji in Franciji.

Rusija in Srbija.

Dvajset tisoč pušk pripeljala je ladija Gagarinove parniške družbe v Srbijo. Te puške podarila je Srbiji Rusija in prva bode ž njimi oborožila milico. Po Dunavu je rusko ladijo spremljala bolgarska vojna ladija, da pušk ne izkrca kje v Bolgariji in ne izroči nasprotnikom bolgarske vlade, da se potem spuntajo.

Francoska zbornica.

Nekatere republičanske skupine neso prav zadovoljne z dosedanjim predsednikom francoske zbornice, Floquetom, in v začetku prihodnjega zasedanja hočejo napeti vse sile, da bode na njegovo mesto izvoljen Kasimir Périer.

Španija in Francoska.

Španjski listi, mej njimi tudi vladni, hudo napadajo Francijo, češ, da si hoče polagoma osvojiti Maroko. V Parizu se že bojé, da se Španija baš zaradi maročanskega vprašanja pridruži nasprotnikom Francije. Radikalni listi zahtevajo od vlade francoske, da naj naroči svojemu zastopniku v Madridu, da odločno zagotovi španjski vladi, da Francoska ne misli prisvojiti si maročanske države in se sploh ne misli mešati v maročanske zadeve.

Dopisi.

Iz Ljutomera 20. avgusta. [Izv. dop.] Kakor ljubezen do domovine, tako je tudi v obče znana udanost Slovencev do cesarske obitelji in do njihovega presvetlega cesarja; ta ljubezen in udanost se lahko opazuje pri vsaki priliki bodisi veseli, bodisi žalostni. Zadnje se je videlo, ko je nesreča zadela cesarsko obitelj po nepričakovani smrti cesarjeviča Rudolfa, prvo pa, ko je pred kratkim presvetlega cesarja prevzvišena hči nadvojvodinja Marija Valerija stopila v zakonsko zvezo. — Po stari navadi praznujejo avstrijski narodi, mej njimi zvesti Slovenci 18. dan avgusta, kot rojstveni dan presvetlega cesarja. Tudi Ljutomerska čitalnica priredila je v nedeljo dne 17. avgusta popoludne kot predvečer rojstvenega dne cesarsko slavnost, kakor je ni videti mnogokrat. Na dotično povabilo je prišlo k imenovani slavnosti toliko ljudij iz Ljutomera in vsega ljutomerskega okraja, da je bilo na prostornem, primerno okrašenem vrtu gospoda Vavpotiča teško dobiti sedeža. Po primernem pozdravu predsednika Ljutomerske čitalnice g. notarja Šlamberger-ja, ki je veljal vsem došlim, se je vrstilo ubrano petje slovenskih pevcev iz Ljutomera in okolice — in godba vrlih 8 Cvenskih tamburašev, ki so, prvi pod vodstvom g. nadučitelja Horvata tamburaši pa izvežbani po svojem kapelniku gosp. učitelji Schneiderji pokazali, kaj more veselje in trud dovršiti v jedni ali drugi stroki tudi v kratkem času.

Pristaviti se mora, da je imel slavnostni govor naš gosp. Freuensfeld, učitelj Ljutomerski, ki je po svoji navadi dovršeno in izborno slikal presvetlega cesarja kot izvrstnega vladarja, ki, kakor skrben oče gleda na svoje narode, kateremu pa tudi slovenski narod pri vsaki priliki izkazuje svojo globoko ljubezen in iskreno udanost. — Vsem udeležencem bode ostala prirejena slavnost v veselem in živem spominu.

Iz Starega Trga pri Loži 20. avgusta. [Izv. dop.] Prostovoljno gasilno društvo v Starem Trgu pri Loži priredilo je dne 7. t. m. javno veselico v prostorih g. M. Tomca, s katero se je tudi vršilo srečkanje javne loterije. Razun vseh domačih gospodov sodniških, davkarskih in gozdnih uradnikov gg. županov iz Starega Trga in mesta Loža i. t. d. počastile so naše društvo gasilno društvo iz Šiške, Cerknice in Prezida, za kar vsem najtoplejšo zahvalo izrekamo. Ob jednem izrekamo tudi srčno zahvalo vsem gospodom, kateri so naše društvo z prodajanjem srečk podpirali. Veselica vršila se je pri prav ugodnem vremenu, upamo v občo zadovoljnost č. g. gostov. Pri srečkanji vlečene so bile sledeče številke: 337, 1271, 1190, 2904, 4380, 737, 1947, 4155, 333, 2744, 3532, 4861, 1517, 4852, 2554, 4843, 3841, 4167, 513, 4458, 812, 1643, 1004, 4034, 847, 2698. 4506, 1187, 2678, 2593, 4915, 1756, 1030, 2240, 746, 4302, 4345, 4747, 4534, 2913, 1857, 4469, 2531, 2762, 4825, 4703, 4991, 277, 3341, 1482.

Domače stvari.

— (Osemdeseti rojstveni dan) častitega našega nestorja g. dr. Jerneja Zupanca pokazal je sijajno, koliko čislajo vsi krogi Ljubljanski vrlega moža. O serenadi in bakladi poročamo na drugem mestu. Danes zjutraj in ves dan pa so mu se pošiljale deputacije raznih društev in korporacij ter posamezni domoljubi. Vsi častitali so mu in izrekali nado, da ga Bog nam ohrani še mnogo let čilega in zdravega, kakor praznuje danes svoj 80. rojstveni dan, ter mu klicali iskreni: „Na mnogaja ljeta!“

— (Serenada in baklada,) ki sta ju priredila včeraj zvečer pevski zbor čitalnice in „Sokol“ svojemu častnemu članu g. dr. Jerneju Zupancu povodom 80. rojstvenega dne, ki ga čislani in ljubljeni domoljub praznuje danes, izvršila se je prav lepo. Ob 9. uri zbrali so se pevci in Sokoli v čitalnici ter korakali z zastavama in prižganimi baklami in raznovrstnimi lampijoni pri zvukih sokolskih trobent po Gospodski ulici pred hišo slavljenčevo. Pevci zapeli so prav izborno tri točke: Nedvědovo „Zastaveničko“, ki je prav prikladna priliki in v katerej se je odlikoval posebno še naš slavnoznani kvartet. V „Ponočnem pozdravu“ pel je samospev g. Pucihar prav dobro. „Večer na Savi“, karakteristična in teška kompozicija Zajčeva, pela se je prav točno in precizno. Po končanem petji zaorili so trikratni Živio- in Slavaklici slavljencu, potem so pevci in Sokoli podali se v istem redu, kakor so došli, čez Breg in Turjaški trg nazaj v čitalnico.

— (Volilce) svoje skliče poslanec dr. Gregorec v nedeljo. dne 31. avgusta t. l. popoludne ob 3. uri v Ljutomeru, da jim poroča o državnem zboru.

— (Shod volilcev pri sv. Frančišku v zgornji Savinjski dolini.) Državni in deželni poslanec g. Miha Vošnjak poročal bode o svojem delovanji v državnem in deželnem zboru v nedeljo, dne 31. t. m. ob 3. uri popoludne v prostorih g. Ivana Časla.

— („Matica Hrvatska“) položila bode na spomenik Kačićev krasan srebern lovorvenec, ki ga je izdelal g. Pečak v Zagrebu, na grob Pavlinovićev pa bode položila naraven lovorjev venec.

— (Italijanska pohlepnost.) Nedavno donesle so „Tiroler Stimmen“ zanimiv dopis o italijanskem društvu „Dante Alighieri“, o katerem so italijanski listi trdili, da ni Avstriji sovražno, ter da mu je svrha čisto kulturna. Mej utemeljitelji tega društva nahajajo se Cavalotti, Carducci in Garibaldi. Prva dva sta pesnika iredentizma, ime Garibaldi pa govori samo za se. Tajnik dru-

---

dvema zvonikoma dviga se samostan šolskih sester. Prvo takoimenovano lavretansko cerkev sezidal je škof Gašpar Stadion 1673—1704, opravil in okrasil pa jo je škof Ernst grof Khuenburg l. 1793. Sezidana je v italijanskem slogu, ima zelo visok in smel obok ter na praznem pročelji dva precej visoka zvonika. Na obeh straneh sta prizidani h cerkvi kapelici, ki jej dajata križasto obliko. Cerkev je svetla, čedna in prav prijazna, ali razven nekoliko fresk ima le malo nakrasa.

Volfšperk je mesto, ki šteje do 3000 prebivalcev in se ovija okoli grajskega griča. Mesto ima novo lepo mestno hišo, v kateri je tudi branilnica, (poprej tudi obrtna šola), in novo bolnišnico nadvojvodinje Valerije. Cerkev sv. Marka je bila sezidana že l. 1474. Na trgu je spominek na kugo l. 1718., t. j. rimski stolp s kipom Marije, katero obdajajo svetniki. Na oglih ograje so štirje lepi angelčki, ki drže tablice z nadpisi. Tudi pokopališče na dolenjem kraji ima lepe spomenike. Blizu njega ob Labodnici je grad Payerhofen, od zunaj neznaten, notri pa ima kvadratno dvorišče z obiskanimi hodniki okolu in okolu ter vodnjak s čudnimi vodometalci. Volfšperk je staro mesto (omenja se že 1107) ter je bilo središče bamberških posestev na Koroškem.

Nad mestom se vzdiga veličanski Volfšperški grad (sedaj lastnina grofa Henkel-Donersmark), ki je bil še v našem stoletji popolnoma prenovljen v tudor-slogu. Dovršil ga je l. 1851. arhitekt A. Bierbaum in ga okrasil z okroglimi, zobčastimi turni. Na vzhodni strani grada stoji na prijaznem obronku sredi gozda grofovski mavzolej, dozidan l. 1858. do 1863. od samega belega, rezanega kamenja. Ta stavba je izpeljan v posebnem slogu (zmes romanskega in renaissance) ter obstoji iz visokega oktogona, do katerega vodijo stopnice. Na kupoli podpirajo stebrički vitko svetilnico. Svetloba prihaja skozi tri velika poluokrogla okna. V sredi leži na sarkofagu kip grofice Henkel od belega mramorja, a temnovišnjeve žile prikazujejo se vedno bolj po njem in ga kaze. Od spodej je rakev s krsto.

Pred mavzolejem vživa se lep razgled po labodski dolini, zlasti na prijazno Šmarje (rojstni kraj škofa Wierryja), na zgodovinsko in arhitektično važen grad Thürn (lastnina jezuitov), na Svinjsko planino, na Preblavo, pod katero je imenitno preblavsko kopališče in studenci kisle vode i. t. d.

štvu je bil [illegible]avstrijski begunec Dobrila iz Trsta. Drugi avstri[illegible]ski renegat Barzilai bil je njegov pomočnik. V [illegible] mestnih odborih radi nameščavajo avstrijske re[illegible]negate. V svojih pravilih reklo je društvo, da n[illegible]ameruva samo pospeševati italijanski jezik v deželah [illegible] izven Italije. Ali zastopnik Bonghi govoril je [illegible] na prvem kongresu društva: Sveta dolžnost društva [illegible] je, da z vsemi sredstvi uzdrži v srcih Italijanov [illegible], kateri že historično in etnografično spadajo k It[illegible]aliji, pa jej še neso utelovljeni, sliko te njihove ide[illegible]alne domovine. Društvo je pozvano, da vojuje za to [illegible] idealno domovino, da poskuša vse za izvršenje te naloge, ter se ne sme plašiti niti nasilja.“ V proglasu, izdanem na italijanska mesta zaradi prineskov za spomenik Dantejev v Tridentu, pravi: „Ta spomenik naj bode znak italijanizma na italijanskej zemlji, ki je, žalibog, še odcepljena od matere zemlje.“ To društvo ima svoje glasilo v Rimu, že leto dnij izhajajoči list „La Nazione Italiana“, kateremu je naloga, da predočuje Italijanom v kraljevini v besedi in sliki sosedne dežele, katere zemljepisno pripadajo k Italiji. Končno mu je tudi ta naloga, da pripravlja na bodočnost one Italijane, stanujoče po sosednih deželah, kateri „še zdihujejo pod tujim jarmom“. V prvi številki prinesel je ta list zemljevid, na katerem so naznačeno „etnografiške meje Italije“. Po tem spada k Italiji južna Tirolska, Trst, večji del Goriške in Istre, kakor tudi vsa dalmatinska obal. V razjašnjenji, ki je pridejano omenjenemu zemljevidu, je mej drugim či. tati: Mej narodi ne bode stalnega miru, dokler ne bodo živeli zase v mejah, ki jim jih je označila narava. Te naravne meje so Alpe, to potrjuje tudi „Nazione Italiana“, nazivljajoč južno Tirolsko „alto Adige“ in oznanjujoč jo kakor „terra nostra“. — Kar se tiče naših primorskih pokrajin, nam je dobro znano, kako daleč bi radi posegli po slovanskih deželah sosedje naši v kraljevini Italijanskej.

— (Odbor dijaške veselice v Kranji) vabi gg. visokošolce tem potom najuljudneje k veselici, dne 24. t. m. ker je čist dohodek veseličin naklonjen „Podpornemu društvu za slov. visokošolce“. Gospodje pevci so tudi uljudno prošeni, da bi blagovolili sodelovati pri koncertu. Odbor dalje naznanja gosp. pevcem, ki bodo sodelovali, da se vršiti glavni skušnji v nedeljo dopoludne ob 9. uri in popoludne ob 2. uri. Gospodje pevci naj izvolijo udeležiti se jih polnoštevilno.

— (Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah) je slavilo na jako slovesen način predvečer rojstvenega dne Njega Veleč astva cesarja, kakor posnamemo obširnemu popisu v zadnji „Edinosti“, s petjem, sprevodom z lampijoni in razsvetljavo. Pevska slavnost trajala je do 11. ure. „Adrija“ je pokazala pri tej priliki zopet, da predstavlja tu jako potrebno stražo ob „Adriji“. To se je pokazalo uprav tega večera. Ko smo „Adrijaši“ namreč začeli peti „cesarsko“ na prostoru pred luko, počila je — **petarda** morda le kakih 300 korakov od imenovanega mesta. Domačini so mislili v prvem hipu, da je počila kaka močna raketa, izpuščena po „Adrijaših“ samih, a koj zatem in drugo jutro prepričali smo se, da je bila petarda — zločin irredente. Isto jutro je našlo več udov „Adrije“ koščeke papirja, podobne poštnim znamkam, z napisi: W Trieste e Trento redente — „Italia fata ma non unita“! — razven tega se je našlo še nekaj papirjev na kojih je bil narisan avstrijski orel, davljen po „Italiji“ in „Tridentu“, Trst pa zasaja svoj meč uprav skozi prsi orla! Pod orlom je bil napis: Circolo Garibaldi — Trieste 1890. Tukaj se vidi očitno namen irredente. V mestu so se bali policije in prišli so ven v Barkovlje, kjer mislijo pripravljati teren svojemu delovanju. Ali motijo se zelo: V Barkovljah so si ti ljudje slabo izbrali, kajti ravno tu so naleteli na najjačjo narodno slovansko trdnjavo!

— (Velika nemška pevska slavnost na Dunaji) je minola. Na tisoče so se zbrali nemški pevci iz vseh pokrajin Avstrije, Nemčije in vseh drugih držav, kjer prebivajo Nemci. Mnogo se je govorilo in pevalo v slavo velike Nemčije, v čast matere Germanije. Ker smo namenjeni spregovoriti v kratkem obširno o tem predmetu, naj za danes omenimo le jedno. Kdor je bral, ali morda sam prisoten bil velikanskim javnim sprevodom, ki so se vršili v slavnostnih dneh na Dunaji, mora se nehoté uprašati: Če je Nemcem vse to dovoljeno, zakaj pa mi ubogi Slovenci ne smemo razviti svojih zastav, zakaj se nam prepoveduje prosto gibanje, zakaj se prepoveduje celo udom slovenskih društev, prirejati izlete v društveni obleki, in vse to v krajih, kjer smo na svoji zemlji, kjer prebiva naš narod že od nekdaj. Smo li res še vedno le takrat dobri, kader se nas potrebuje, drugače pa se sme postopati z nami, kakor da ne veljajo jednaki zakoni za vse? Baš višja oblastva imela bi v tem slučaji nalogo, da nas ščitijo proti absolutističnemu ravnanju nižjih, avtonomnih zastopov, na katere lokalne razmere preveč uplivajo.

— (Gradbo kanala) od Tržaške ceste do Ljubljanice mej poslopjem Kirbischevim in „Tonnhalle“ je stavbinska družba kranjska že pričela, in sicer pri ustji kanala tik Ljubljanice. Na bivšem Seunigovih dedičev posestvu nakopičeno je že polno kamenja za zidanje kanala. Tudi zid za novo cesto, katera bode že do jeseni gotova z novim kanalom vred je že prebit. Stavbinska družba kranjska kupila je zadnji čas tudi obširni Malnerjevih dedičev vrt. Družba ima sedaj na razpolago res ogromno posestvo tik Tržaške ceste in bode lahko napravila lep kotažni oddelek, ob jednem pa po najkrajšem potu zvezala Tržaško cesto s Kongresnim trgom in „Zvezdo“. Ako se posreči odpraviti „Igrišče“ (Ballhaus), bode lepa široka cesta vezala ta novi oddelek mesta s Kongresnim trgom.

— (Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji.) G. Ivan Wolf, kaplan pri sv. Juriji na južni železnici, pride za provizorja v Pišece. Premeščeni pa so gg. kaplani: Arminij Kapus iz Kozjega k Mariji Snežni, Valentin Mikuš iz Konjic k sv. Juriju na j. ž., France Moravec od sv. Tomaža pri V. nedelji k M. nedelji, Iv. Munda od sv. Martina na Pohorji na Bizeljsko, Ivan Pajtler od sv. Lovrenca na k. ž. na Hajdinj, Marko Štuhec z Bizeljskega v Laporje in France Bračun iz Hoč k sv. Lovrencu na k. ž. Nastavljeni pa so gg. novomašniki: France Brglez ml. v Hočah, France Brglez st. v Slivnici pri Celji, France Bratkovič na Leskovci, France Kakuška pri sv. Kunigundi na Pohorji, F. Kukovič v Konjicah, Fr. Mandeličck na Pilštanji, A. Mojžišek pri sv. Barbari za Vurberkom, J. Plepelec pri sv. Tomaži za V. nedeljo, J. Potovšek v Kozjem, Jože Sigel pri sv. Janži na Dravskem polji, Jakob Tajek v Vojniku, Karol Wenig na Kalobji in Anton Zavadil pri sv. Martinu na Pohorji.

— (Lokalna železnica Radgona-Ljutomer.) Kakor se poroča, potrdil je deželni odbor štajerski stavbinsko in prometno pogodbo ljutomerskega okrajnega zastopa z južno železnico o zadevi imenovane železniške proge.

— (Pismonoše za deželo.) Dne 1. avgusta t. l. pričelo se je poslovanje pismonoš za deželo pri tukajšnjem c. kr. poštnem in telegrafnem uradu. Z napravo tega zavoda ustreglo je poštno vodstvo težnjam občinstva v bližini Ljubljanskega mesta ter se je nadejati, da se bode ta institucija v kratkem do dobro ukoreninila, kar bi bilo le želeti v prospeh prometa in v lastno korist občinstva iz okolice Ljubljanske. Pismonošam odkazani so 4 odhodi (rayons) namreč: I. Ljubljana — Kleče — Ježica — Černuče — Nadgorica — Stožice — Ljubljana. Odhod iz Ljubljane: vsak, dan ob 8. uri zjutraj; povratek v Ljubljano: ob 4. uri popoludne. Lokali za uradno poslovanje na tej progi: na Ježici in v Črnučah. II. Ljubljana — Tomačevo — Šmartno ob Savi — Moste — Udmat — Ljubljana. Odhod iz Ljubljane: v ponedeljek, sredo in petek ob 8. uri zjutraj; povratek v Ljubljano: ob 3. uri 8. min. popoludne. Lokali za uradno poslovanje na tej progi: v Tomačevem, Šmartnem ob Savi in Udmatu. III. Ljubljana — Glince — Vič — Brezovica — Dragomer — Log — Notranja Gorica — Vnanja Gorica — Ljubljana. Odhod iz Ljubljane: vsaki dan ob 8. uri zjutraj, toda odhod v vse te kraje samo trikrat na teden, druge dni le do Brezovice; povratek v Ljubljano: po odhodu v vse imenovane kraje ob 7. uri 30 min. zvečer; sicer ob 1. uri 45 min. popoludne. Lokali za uradno poslovanje na tej progi: na Viču in Brezovici. IV. Ljubljana — Rudnik — Dolenja Vas (Laverca) — Ljubljani. Odhod iz Ljubljane: v torek, četrtek in soboto ob 8. uri zjutraj; povratek v Ljubljano ob 12. uri 35 min. popoludne. Lokal za uradno poslovanje na tej progi v Rudniku.

— (Cesarjevič Rudolfova vilenica [jama] pri Divači) bode 24. t. m. ob 4½. uri popoludne svečano razsvetljena. V vilenici bode igrala tudi godba. Ustopnine bode 50 kr. za osobo. Takó je naznanil gospodarski svet Divaški z vabilom v včerajšnji številki našega lista. — Pri tej priložnosti opozarjamo čitatelje naše na imenovano obširno in prekrasno vilenico; nikomur ne bode žal, ako pojde dne 24. t. m. v Divačo ter si ogleda jamo, katere naravna čudesa bode razsvetljevalo na tisoče lučij. — Ta jama je bila otvorjena še le pred malo leti; hodniki, mostovi in poti so jako lepi in hoja po njih je brez vsake nevarnosti.

— (V Gradci) bila je včeraj popoludne silna nevihta, ki je prouzročila veliko škode. Toča padala je, debela kakor kurja jajca in ljudje, katere je nevihta dobila kje na cesti, skrivali so se v žive meje, da jih ni ubila. V mestu in okolici sklatila je sadje in perje z dreves in pobila na tisoče oken. Posebno hudo prizadeta je deželna razstava, mnogi izloženih predmetov so popolnoma uničeni, drugi pa močno pokvarjeni. Najbolj poškodovan je učni oddelek. Mestni park je zelo trpel, mestno gledališče pa tudi tako močno, da se je predstava, ki bi imela biti včeraj zvečer, odpovedala.

— („Knjiga krojaštva“.) Gosp. Matija Kunc, krojaški mojster v Ljubljani, ki je bil nedavno izdal za krojaške kroge imenitno knjigo „Die Zuschneidekunst“ priredil je sedaj pod omenjenim naslovom tudi slovensko izdajo. Baš slovenska izdaja bila je zelo težavna, kajti treba je bilo v tej stroki še ledino orati, ker ne samo v slovenskem, sploh v nobenem slovanskem jeziku še ni jednake knjige, torej tudi ne terminologije, ki je neobhodna okostnica tacemu delu. Gospod Kunc je s svojo marljivostjo in vstrajnostjo premagal vse težave ter nam podaje prvo slovensko strokovno knjigo, v njej pa prav srečno sestavljeno terminologijo za krojaško obrt. Da bode knjiga bolj prikladna za rabo, dodan je kratek nemško-slovenski slovarček, v katerem so po alfabetičnem redu nabrani vsi tehniški izrazi. Ker se utegnemo s to, v strokovnjaških krogih s prav laskavo pohvalo vsprejeto knjigo, še obširneje baviti, povemo danes samo to, da stoji ta prav lično vezana knjiga 4 gld. 20 kr. in se dobiva pri g. pisatelji samem. Cena je z ozirom na trudapolno sestavo in na dodanih 50 izvirnih uzorcev, kakor tudi glede na to, da so jednake strokovne knjige v Nemcih po dvakrat in trikrat dražje, prav zmerna.

— (V Celji) so imeli zadnjo nedeljo večer nekak spominski sprevod po mestu. Kdo je bil oče tej misli, nam ni znano, toda smeha je bilo dovolj pri ogledovanji tega „spačka“.

— (Bralno društvo v Dolu) naznanja, da se je začelo v Dolu v gostilničnem vrtu g. Frana Pevca, kegljanje na dobitke. Dobitki so prav lepi. Sklep kegljanja bode v nedeljo dne 14. septembra 1890. zvečer z razdelitvijo dobitkov in veselico, katere program se bode pozneje naznanil. Prijatelji kegljanja se k mnogi udeležitvi uljudno vabijo.

— (Hrvatsko-slavonsko vojno veteransko društvo v Sisku) praznovalo bode 15letnico svojega obstanka dne 7. in 8. septembra.

— (Iz Trbovelj) so nam došle nastopne vrste kot dodatek k včerajšnji notici: Včeraj, t. j. v sredo, se je na Hrastniku, predno je došel poštni vlak, ulegla hči tamošnjega načelnika postaje gspdč. Gizela Br. pod kolesa tovornega vlaka, da jej je odrezal glavo! Uzrok samomora je gotovo brezup, ker jej je pred kratkem utonil v Savi njen ljubimec g. Vetter, uradnik ondašnje postaje. Brez njega ni mogla živeti!

— (Iz Brezul pri Račah) se poroča, da je dne 10. t. m. sedemnajstletni sin nekega posestnika šel s svojim tovarišem dela iskat. Na nekem vrtu zagledata lepe cvetlice in prvi jih gre trgat; a kmalu opazi posestnika, ki je poleg vrta živino pasel. Da mu uide, hoče skočiti urno čez plot, a v tem hipu zadene z nogo ob staro že posekano črešnjevo drevo, ki je ob plotu raslo, tako nesrečno, da si več kostij na nogi zdrobi. Nesrečnika prenesli so v bolnico ter mu bodo morali najbrž odrezati nogo.

— (Občinski sluga ubit) Iz Maribora se piše: V Razvanji sklicaval je občinski sluga Janez Ingolič, da bode posestnika Windischa pohištvo na dražbi eksekutivno prodano. Windisah poklical je Ingoliča v hišo, a jedva je stopil poslednji čez prag, ubil ga je Windisch z nekim topim orodjem.

— (Parobrodstvo na Savi in pojasni tarif.) Ravnateljstvo Dunavskega parobrodskega društva, kateremu pripada tudi paroplovba na Savi,

sklenilo je, kakor javljajo hrvatske novine, da se znižajo vozne cene za 75%. S tem se bode znatno povzdignol osebni promet. Za izgled podamo nekatere cene: Iz Siska v Zemun ali v Beligrad stala je vožnja prej v I. razredu 20 gld. 40 kr. zdaj samo 5 gld. 40 kr., v II. razredu prej 13 gl. 90 kr. zdaj samo 2 gld. 70 kr. Iz Siska v Brod stane zdaj 2 gld. 70 kr. in 2 gld. (Prej 10 gld. 20 kr. in 6 gld. 80 kr.) Nasprotno so cene za separatne kabine povišane (do Belega grada ali do Zemuna 11 gld.) Zdaj je promet ustavljen zaradi nizke vode.

— (Posojilnica v Vitanji) izposojuje vsled odborovega sklepa dne 14. avgusta 1890. po 6% obresti. Ravnateljstvo.

— (Popravek.) V dopis iz Zagorja ob Savi urinila se je pomota. Čitati je „županijski“, ne „župnijski tajnik“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Narva 21. avgusta. Manêvri pri Gomontovu bodo jutri končani. Čuje se, da prideta oba cesarja jutri zvečer v Peterhof. Nemški cesar vsprejel dopoludne nemške deputacije iz Narve, Revala, Moskve in Peterburga. Oba cesarja odpotovala sta popoludne v Gomontovo.

Atene 21. avgusta. Prihodnjo nedeljo bode tukaj javni shod, na katerem se bode razpravljalo ob imenovanji bolgarskih škofov. Shoda se bode udeležilo tudi 2000 makedonskih Grkov. Sklicevalci shoda nameravajo predlagati resolucijo, v kateri se vlada pozivlje, da se potegne za kršene pravice ekumenskega patrijarhata in grške narodnosti v Turčiji.

Weiz na Štajerskem 22. avgusta. Trije tovorni vagoni, katere je vihar pognal po tiru naprej, trčili so včeraj zvečer pri Predingu z osebnim vlakom. Več oseb ranjenih, več vagonov poškodovanih.

Dunaj 22. avgusta. „Wiener Zeitung“ objavlja pravila carinskega sveta in finančnega ministra naredbo, s katero se za mesec september določa 15½%ni nadavek za plačila carinskih pristojbin v srebru.

Berolin 22. avgusta. „Norddeutsche“: Vesti časopisov, da bode nemški cesar v septembru Dunaj obiskal, so neosnovane.

Peterburg 22. avgusta. Caprivi z nemškim veleposlanikom včeraj zvečer semkaj došel.

Peterburg 22. avgusta. Glavni stan manêvrov je v Gomontovu.

Razne vesti.

* (Dragocena najdba.) Nedavno opazil je neki gospod pri Peterburškim starinarji star, zarjavel nož, na katerega ročaji so se videli sledovi, da je bil nekoč okovan z dragocenimi kamni. Gospod je jel natančneje opazovati orožje in opazil, da je na nožnici udolben napis: „Zmagovitemu generalnemu feldmaršalu, hvaležno mesto Peterburg“. Gospod ponudil je takoj za meč 15 rubljev. Zviti trgovec je pa hitro spoznal, da ta meč mora biti kaj posebnega in zahteval je zan 100 rubljev, katere je tudi dobil. Kupec z mečem je pa naredil še dobro kupčijo, kajti drugi dan ga je prodal že nekemu za 8000 rubljev. Poslednji kupec se je pa izrazil, da je meč mej brati vreden 25.000 rubljev.

* (Visoka starost.) V Richmondu živi 101letna dama, ki je pa še jako zdrava. Njen mož pal je v boji pri Waterlou.

* (Zanimiva zbirka.) V Washingtonu nahaja se posebna zbirka las od vseh predsednikov severno-ameriških držav, počenši z Washingtonom.

* (Velik stolp v Londonu.) Mi smo že omenili v našem listu, da sta se bili razpisali dve nagradi za najboljša načrta za ogromni stolp, ki se zgradi v Londonu. Načrti so se že doposlali. Prvo darilo dobil je načrt Stewarta, Mac Larena in Dunna za stolp 635 metrov višine, drugo pa načrt inženerjev Webstra in Haigha za stolp 570 metrov višine. Oba načrta spominjata jako na Eifflov stolp v Parizu, samo da bode stolp v Londonu precej višji.

* (Velik vrtinec) bil je ob Wagi na Ogerskem dné 14. t. m. popoludne. Podrl je več dreves. Veter je podrl otroški voziček blizu neke graščine in otrok si je zlomil nogo, podiral je mline, odnašal strehe in dimnike. Po poljih napravljal je ogromno škodo. V velikem strahu bili so ljudje v kopališči, kajti vihar je že hotel odnesti kopališče. 6 otrok, ki so se kopali na prostem, je mrtvih, ker jih je veter vrgel pod neki voz, ki je hitro vozil ob reki. Več žensk se je kopalo na prostem in so bile zložile obleko na plav, kateri je vihar odtrgal. Kopajoče ženske morale so v kopalni toaleti bežati v neki jarek, kjer so čakale, da jim prineso obleke. Marsikaka dragocena obleka splavala je po vodi.

* (Kokoši na Francoskem.) Francoska ima sedaj 45 milijonov kokošij, ki so vredne 112 milijonov frankov. Vsako leto se pojé tri milijone kokošij in dva milijona petelinov. Pet in trideset milijonov kokošij leže jajca in izvali 5 milijonov piščet. Izračunili so, da vrže reja kuretnine vsako leto 337 milijonov frankov dobička, namreč 153 milijonov za meso, 184 milijonov za jajca.

* (Mož s srebrno lobanjo) živi v Winterbergu na Češkem. Ta mož je drvar Friedberger. Pred dvajsetimi leti mu je neko drevo, ki je palo nanj, razdrobilo lobanjo. Njegov gospodar knez Schwarzenberg je velel nesrečnika prevesti v Prago v bolnico, kjer so luknjo v lobanji zadelali s srebrno ploščico. Mož je popolnoma ozdravel.

* (Dati košarico, ali dobiti jo,) je tudi pri nas priljubljena fraza. Od kod pač izvira? O tem čitamo v „Hrvatski“ tako-le: Libuša, kneginja češka imela je dva snubača, viteza Vladimira in Mičisko, a ona je odbrala necega tretjega za moža. Pred tem pa je dala vsej trójici zastavico, da jo razrešijo. Podala jim je košarico s perjem, naj uganejo, koliko je v njej perja. Primislav (Přemisl) — bodoči njen soprog — rešil je uganjko, ter jo dobil za ženo. Prazno košarico pa je poslala knjeginja prvima svojima snubačema, ki si nesta pridobila njene ljubezni, da se ipak spominjata, da sta jo zanjo prosila. Od tega izvira bajé rek, da je kdo dobil košarico, ako se mu odreče kaka prošnja, ali odbije njegova ponudba.

* (Nov stroj.) V Ameriki izumili so nov stroj, kateri reže kruh in ga hitro maže s surovim maslom. S takim strojem se lahko v jedni uri razreže 750 hlebcev kruha in namaže s surovim maslom. Stroj se lahko goni z roko, parom ali pa elektriko.

Mnogoletna opazovanja. Proti slabosti želodca in pomanjkanju slasti do jedij, sploh pri vseh želodčnih boleznih se pristni Moll-ovi „Seidlitz-praški“ zelo odlikujejo od druzih sredstev, s svojim prebavljenje pospešujočim in želodec okrepčujočim ter kri čistečim uplivom. Cena škateljici 1 gld. Po poštnem povzetji razpošilja jih vsak dan A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj vedno izrecno Moll-ove preparate z njega varstveno znamko in podpisom. 1 (55-11)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Listnica upravništva: Sl. br. dr. v S.: Do novega leta je plačati še 4 gld. Pozdrav!

Loterijne srečke 20. avgusta.

V Brnu: 17, 59, 20, 3, 70.

Tujci:

21. avgusta.

Pri **Maliči:** König, Novotny, Bossler z Dunaja. — Müller, pl. Kapatschek iz Gradca. — Dr. Dorn iz Budimpešte. — Massopust iz Trsta. — Hartenstein, Bossbach, Škarjovec iz Zagreba.

Pri **Slonu:** Schmidl, Goldner z Dunaja. — Feldman, pl. Schneid iz Kamnika. — Superina z Reke. — Teller iz Trsta. — Klöber iz Draždan. — Bloch iz Prage. — Šapla iz Šturija.

Pri **avstrijskem cesarji:** Matajčič iz Kopra.

Pri **bavarskem dvoru:** Mantuani z Dunaja. — Bratje Grünn iz Budimpešte.

Pri **južnem kolodvoru:** Kogej iz Kranja. — Rebol, Kresnik iz Celja. — Belle iz Novegamesta. — Slamnig iz Gradca. — Kranjc iz Polhovega gradca. — Szaland, Sobarnik iz Istrije. — Juvan iz Zagorja.

Umrli so v Ljubljani:

21. avgusta: Katarina Lavrič, delavčeva žena, 44 let, Florjanske ulice št. 13, za bramorico.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
21. avg.	7. zjutraj	737·4 mm.	18·6° C	sl. svz.	jas.	0·01 mm.
	2. popol.	736·6 mm.	29·7° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	736·1 mm.	23·9° C	sl. vzh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 24·1°, za 5·6° nad normalom.

Dunajska borza

dné 22. avgusta t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

		včeraj			danes
Papirna renta	gld.	88·05	—	gld.	88·10
Srebrna renta	„	89·65	—	„	89·75
Zlata renta	„	108·30	—	„	107·95
5% marčna renta	„	101·25	—	„	101·15
Akcije narodne banke	„	973·—	—	„	969·—
Kreditne akcije	„	307·25	—	„	306·75
London	„	113·85	—	„	113·30
Srebro	„	—·—	—	„	—·—
Napol.	„	9·05	—	„	9·01
C. kr. cekini	„	5·38	—	„	5·39
Nemške marke	„	55·78	—	„	55·47
4% državne srečke iz l. 1854		250 gld.	131	gld.	25 kr.
Državne srečke iz l. 1864		100 „	177	„	25 „
Ogerska zlata renta 4%			101	„	20 „
Ogerska papirna renta 5%			99	„	55 „
Dunava reg. srečke 5%		100 gld.	122	„	— „
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi			114	„	— „
Kreditne srečke		100 gld.	188	„	75 „
Rudolfove srečke		10 „	20	„	— „
Akcije anglo-avstr. banke		120 „	162	„	70 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.			218	„	50 „

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani
izšla je knjiga:
Razne pripovedke.
Najgrozovitejša muka peklenska. Spisal Catulle Mendès; prevel Vinko. — Ulomci. Spisal Sevničan. — Silvestrov otročiček. Kalifornska povest. Spisal Bret Harte; poslovenil Vinko. — Uničeno življenje. Češki spisal Stroupežnicky; preložil Vinko.

Marijaceljske kapljice za želodec,
izvrstno uplivajoče pri boleznih želodca.

Schutzmarke.
Preverjene pri pomanjkanji slasti do jedij, slabem želodci, napenjanji, kislem podiranji, koliki, želodčevem kataru, zgagi, zlatenici, gnjusu in bljuvanji, glavobolji (če izvira iz želodca), krči v želodci, zapiranji, preobloženji želodca z jedjo in pijačo. — Cena steklenici **z navodilom, kako se rabi, 40 kr., dvojni steklenici 70 kr.**
Osrednjo razpošiljalnico ima lekar **Karol Brady,** Kromeriž (Moravsko).
SVARILO! Pristne Marijaceljske kapljice za želodec se mnogokrat ponarejajo in posnemajo. — **Da so pristne,** mora vsaka steklenica imeti rudeč zavitek z **gorenjo varstveno znamko** in z **navodom, kako rabiti,** ki se pridene vsakej steklenici, opomniti je, da mora navod biti **tiskan v tiskarni H. Gusek-a v Kromeriži.**
Marijaceljske čistilne krogljice, ki se že več let z najboljšim uspehom rabijo pri zapiranji in zabasanji, se sedaj pogostoma ponarejajo. — Pazi naj se torej na gorenjo varstveno znamko in podpis lekarja K. Brady-ja v Kromeriži. — Cena škatljici **20 kr.,** zvitku à 6 škatljic **gld. 1.—.** Če se naprej pošlje znesek, velja poštnine prosto 1 zvitek **gld. 1.20,** 2 zvitka **gld. 2.20.**
Marijaceljske kapljice za želodec in Marijaceljske čistilne krogljice neso nikako tajno sredstvo. Njih sestavine navedene so na **navodu, kako rabiti,** ki se pridene vsakej steklenici. (798—38)
Marijaceljske kapljice za želodec in **Marijaceljske čistilne krogljice** imajo pristne: V Ljubljani lekar Piccoli, lekar Swoboda; — v Postojini lekar Fr. Baccarcich; — v Škofji Loki lekar Karol Fabiani; — v Radovljici lekar Aleks. Roblek; — v Novem Mestu lekar Dominik Rizzoli, lekar Bergmann; — v Kamniku lekar J. Močnik; — v Črnomlji lekar Iv. Blažek.

Srbske narodne pesmi
o boju na Kosovem.
Iz zapuščine
Ivana Mohorčiča.
V Ljubljani.
Založil Dragotin Hribar. — Tiskala „Narodna Tiskarna“ 1889.
Knjižica bode gotovo vsakomu, ki se zanima za sobrate Srbe in njih pesem, dobro došla.
Dobiti je v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani za ceno **30 kr.,** po pošti **32 kr.**

Kludskega
največja menažerija
iz Hamburga
na Dunajski cesti, nasproti Bavarskemu dvoru.
V soboto in nedeljo
zadnji dve predstavi.
Ta dva dneva ob 6. uri zadnje krmenje kač.
Znižana ustopnina.
Usojam si slav. p. n. občinstvu stolnega mesta, kakor tudi z dežele izrekati svojo najtoplejšo zahvalo za obilni obisk moje menažerije.
Z velespoštovanjem
(650) **Kludsky,** lastnik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dragotin Hribar.
Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.